

Sygn. akt VIII U 172/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 sierpnia 2017 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Dorota Stańczyk

Protokolant sądowy Agnieszka Goluch

po rozpoznaniu w dniu 2 sierpnia 2017 roku w Lublinie

sprawy Z. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o opłatę dodatkową

na skutek odwołania Z. J.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 13 grudnia 2016 roku znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, że Z. J. nie ma obowiązku uiszczania opłaty dodatkowej w łącznej kwocie 2980 złotych (dwa tysiące dziewięćset osiemdziesiąt złotych) z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne za okres od czerwca 2016 roku do sierpnia 2016 roku oraz składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od maja 2016 roku do sierpnia 2016 roku.

Sygn. akt VIII U 172/17

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. decyzją z dnia 13 grudnia 2016 roku wymierzył płatnikowi Z. J. opłatę dodatkową w wysokości 2.980,00 złotych. Na tę kwotę złożyło się 2.200,00 złotych, co stanowi 20,44 % nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne za okres od czerwca do sierpnia 2016 roku, 600,00 złotych, co stanowi 20,17 % nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od czerwca do sierpnia 2016 roku oraz 180,00 złotych, co stanowi 20,66 % nieopłaconych składek na Fundusz Pracy i Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od maja do 8 sierpnia 2016 roku. W uzasadnieniu organ rentowy argumentował, że według zapisów w Kompleksowym Systemie Informatycznym ZUS na dzień 13 grudnia 2016 roku posiadał zadłużenie z tytułu nieopłaconych składek. Pomimo zawiadomienia o wszczęciu postępowania w sprawie wymiaru dodatkowej opłaty płatnik nie wpłacił należności oraz nie ubiegał się o udzielenie ulgi w spłacie (decyzja – k. 13 a.u.).

Z. J. złożył odwołanie od powyższej decyzji, nie zgadzając się z jej rozstrzygnięciem. W uzasadnieniu podniósł, że opóźnienia w opłacie wynikają z przyczyn niedotyczących płatnika, takich jak nieterminowe płatności za faktury przez kontrahentów (odwołanie – k. 2-3 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Argumentował, że płatnik dwukrotnie odwoływał się do sądu w związku z wymierzeniem dodatkowej opłaty. Natomiast należności z tytułu składek są egzekwowane przez ZUS w wyniku zajęć rachunku bankowego z czego wynika, że posiada on środki finansowe i mógłby regulować składki w obowiązującym terminie (odpowiedź na odwołanie – k. 6-7 a.s.).

Sąd Okręgowy w Lublinie ustalił, co następuje:

W dniu 13 października 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych wszczął z urzędu postępowanie w sprawie wymiaru dodatkowej opłaty Z. J. z tytułu nieopłacenia składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne za okres od czerwca do sierpnia 2016 roku oraz na Fundusz Pracy i Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od maja do sierpnia 2016 roku. Jednocześnie Zakład wezwał płatnika do złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn nieopłacenia składek i poinformował, że w przypadku uregulowania całości należności w terminie 7 dni postępowanie zostanie umorzone jako bezprzedmiotowe. Wysokość zadłużenia została ustalona w kwocie 14.612,29 złotych (zawiadomienie, wykaz przeglądu danych – k. 1-3 a.u.).

W dniu 13 grudnia 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydał zaskarżoną decyzję, wymierzając wnioskodawcy dodatkową opłatę w łącznej wysokości 2.980,00 złotych (decyzja – k. 13 a.u.).

Z. J. prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...). W ramach działalności zajmuje się świadczeniem usług hydraulicznych na rzecz firm deweloperskich. Zatrudnia od 4 do 6 osób na podstawie umów o pracę. W grudniu 2016 roku, w związku z rozliczeniami z kontrahentami dokonywanymi pod koniec roku powstały zatory płatnicze, z powodu których wnioskodawca nie posiadał środków niezbędnych do pokrycia zobowiązań wobec organu rentowego. W marcu 2017 roku zawarł kontrakt i pozyskał środki pieniężne, w związku z czym w kwietniu 2017 roku uregulował zadłużenie z tytułu składek wskazane w zaskarżonej decyzji wraz z odsetkami (zeznania wnioskodawcy – k. 14v-15, 21v a.s., zaświadczenie o niezaleganiu z opłatą składek okazane na rozprawie – protokół k. 15 a.s.).

Stan faktyczny został ustalony w oparciu o wskazane dowody z dokumentów i zeznań wnioskodawcy.

Dowody z dokumentów zostały uznane w pełni za wiarygodne. Ich autentyczność nie było kwestionowana przez strony w toku procesu. Nie budziły także wątpliwości Sądu.

Nadto Sąd dał wiarę zeznaniom Z. J. co do przyczyn powstania opóźnienia w opłacie składek na rzecz organu rentowego. Zeznania te były stanowcze i logiczne, a także nie były kwestionowane przez organ rentowy.

Sąd Okręgowy w Lublinie rozważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 24 ust. 1a ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. 2016 r., poz. 963, tekst jedn. ze zmianami) w razie nieopłacenia składek lub opłacenia ich w zaniżonej wysokości, Zakład Ubezpieczeń Społecznych może wymierzyć płatnikowi składek dodatkową opłatę do wysokości 100% nieopłaconych składek. Od decyzji w sprawie wymierzenia dodatkowej opłaty przysługuje odwołanie do sądu.

Z powyższego przepisu wynika, że formalnie Zakład Ubezpieczeń Społecznych ma możliwość wymierzenia płatnikowi składek dodatkową opłatę do wysokości 100% nieopłaconych składek. W ocenie Sądu Okręgowego nie można jednak pomijać celu, jakiemu to rozwiązanie ma służyć. Celem tym jest niewątpliwie dyscyplinowanie niesolidnych płatników do prawidłowego regulowania swych należności składkowych, w sytuacji, gdy uchybienia były następstwem ich zaniedbań, lekceważenia obowiązków i złej woli płatnika, który mimo dobrej sytuacji finansowej nie reguluje swych zobowiązań. Taki pogląd zgodny jest również ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, który w wyroku z dnia 20 maja 2004 roku, wydanym w sprawie II UK 403/03 (LEX nr 141850) stwierdził, że decyzja wymierzająca płatnikowi składek dodatkową opłatę podlega kontroli sądowej nie tylko pod względem jej formalnej poprawności, ale także merytorycznej zasadności i celowości.

Z powyższego orzeczenia wynika zatem, że w postępowaniu odwoławczym od decyzji wymierzającej opłatę dodatkową Sąd bada nie tylko formalne przesłanki wymierzenia opłaty, ale również zasadność jej wymierzenia oraz jej wysokość (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 25 stycznia 2000 roku, sygn. akt III AUa 831/99, LEX nr 39416). Co więcej, już sam organ rentowy powinien oceniać możliwość wymierzenia opłaty pod kątem również jej merytorycznej zasadności lub celowości. Przy stosowaniu opłaty dodatkowej powinien być wzięty pod uwagę także dotychczasowy stosunek płatnika do obowiązku opłacania składek (wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 19 marca 2013 r., III AUa 1287/12, LEX nr 1298933).

Należy podkreślić, że celem opłaty dodatkowej nie jest wyrównanie strat Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wynikających z braku prawidłowego, czyli zgodnego z ustawą opłacania składek. Taką funkcję spełniają bowiem odsetki. Zastosowanie opłaty dodatkowej jest celowe tylko w przypadku, gdy należy lub można przewidywać, iż spełni ona lub może spełnić cel dyscyplinujący. To jest zaś ściśle powiązane z przyczynami jakie leżały u podstaw powstania zaległości w opłacaniu składek bądź też opłacenia ich w zaniżonej wysokości. Te przyczyny mogą być zależne bądź też niezależne od płatnika, zawinione przez niego lub niezawinione.

W rozpoznawanej sprawie nie ulega wątpliwości, że płatnik był dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieopłaconych składek. Okoliczność nie była kwestionowana w toku postępowania. Organ rentowy nie zbadał jednak merytorycznej zasadności i celowości zastosowania opłaty dodatkowej. Należy wskazać, że płatnik Z. J. spóźnił się opłatą zadłużenia nie z własnej woli, a z powodu zalegania przez kontrahentów z płatnościami. Z tego powodu powstał tzw. zator płatniczy, który uniemożliwił wnioskodawcy spłatę zadłużenia. Co prawda w stosunku do ubezpieczonego wydana została już decyzja o wymierzeniu opłaty dodatkowej, jednak jak wskazał sam organ rentowy, została ona zmieniona. Natomiast po zawarciu kontraktu na wykonanie kolejnych usług wnioskodawca niezwłocznie dokonał zapłaty składek wraz z odsetkami, a ponadto regularnie opłaca bieżące składki i nie generuje zadłużenia.

Reasumując Sąd uznał, że wymierzenie opłaty dodatkowej okazało się nieuzasadnione. Z tego względu należało zmienić zaskarżoną decyzję i ustalić, że Z. J. nie ma obowiązku uiszczenia opłaty dodatkowej w łącznej kwocie 2.980,00 złotych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne za okres od czerwca 2016 roku do sierpnia 2016 roku oraz składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od maja 2016 roku do sierpnia 2016 roku.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy w Lublinie, na podstawie powołanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., orzekł jak w sentencji wyroku.